

Romeine

Agtergrond

Ons weet uit Handeling 18:1–2 dat die gemeente in Rome al 'n geruime tyd bestaan het en saamgestel was uit beide Joodse en nie-Joodse volgelinge van Jesus. Die krisis vir hierdie gemeente het begin toe die Romeinse keiser Klaudius al die Jode uit Rome verban het. Ongeveer vyf jaar later is hulle toegelaat om terug te keer — ook die baie Jode wat Jesus as Here gevolg het.

Met hulle terugkeer het hulle egter 'n gemeente gevind wat in praktyk en gebruike grootliks nie-Joods geword het. Hierdie botsing van kulture het groot spanning veroorsaak, en teen Paulus se tyd was die Romeinse gemeente verdeeld. Hulle het verskil oor hoe om Jesus te volg, en daar was debat oor sake soos of nie-Joodse Christene die Sabbat moet onderhou, kosjer moet eet, besny moet word, en meer.

Paulus skryf hierdie brief met verskeie doelwitte. Eerstens wou hy hê dat hierdie verdeelde geloofsgemeenskap weer verenig moes word. Tweedens het hy 'n praktiese doel gehad: hy het gehoop dat die gemeente in Rome 'n basis sou word vanwaar hy verder wes kon reis — selfs tot in Spanje. Hierdie gespanne omstandighede het Paulus gemotiveer om sy mees volledige verduideliking van die evangelie neer te skryf: die goeie nuus van Jesus se lewe, dood en opstanding.

Hoewel die brief vier hoofbewegings het, vorm dit ook een lang, vloeiende verkenning van die evangelie — 'n evangelie wat **God se geregtigheid openbaar** (Rom. 1–4), **'n nuwe mensdom skep** (Rom. 5–8), en God se belofte aan Israel vervul (Rom. 9–11). Daarom is dit juis hierdie evangelie alleen wat **die kerk kan verenig** (Rom. 12–16).

Romeine 1–4: Die Evangelie Openbaar God se Geregtigheid

Paulus begin deur homself voor te stel as 'n apostel wat deur God aangestel is om die evangelie van Jesus te verkondig (Rom. 1:1–17). Hierdie boodskap verkondig dat Jesus die Messias van Israel is, wat uit die dood opgewek is as die Seun van God en die Koning van die nasies. Daarom roep Jesus nou die hele mensdom om onder sy liefdevolle heerskappy te kom. Paulus sê hierdie goeie nuus is God se krag tot redding vir almal wat op Hom vertrou, en dat dit God se geregtigheid openbaar.

Vir Paulus is “geregtigheid” 'n ryk begrip uit die Hebreeuse Skrifte. Dit beskryf God se karakter: dat Hy altyd reg en billik optree, en dat Hy getrou is om sy beloftes na te kom. Paulus sê dat die verhaal van Jesus wys hoe God presies dit alles gedoen het.

In Romeine 1:18–32 vertel Paulus op 'n kreatiewe manier die verhaal van Genesis 3–11 oor. Hy wys hoe die nie-Joodse wêreld — al die nasies — vasgevang geraak het in 'n neerwaartse spiraal van sonde en selfsug. Die menslike hart en denke is gebreek. Ons het van God af weggedraai en afgodery omhels, betekenis gesoek in geskape dinge, en trou gegee aan dit wat nie God is nie. Dit lei tot 'n verwronge menslikheid en vernietigende gedrag. Wat oorbly, is 'n mensdom wat skuldig staan voor 'n regverdige en heilige God.

Romeine

Hierop sou Paulus se mede-Israeliete dalk reageer:

“Dis tog goed dat God óns volk gekies het uit al die nasies. Hy het ons uit Egiptiese slawerny verlos en vir ons die wette van die Torah gegee — soos die Sabbat, kosjer kos en die besnydenis. Dit wys vir ons hoe om as God se heilige volk te leef.”

Paulus antwoord egter: “Nie so vinnig nie.”

Hy herinner hulle aan die verhaal van die Torah en die res van die Ou Testament, wat wys dat Israel net so sondig, afgodsdienend en moreel gebroke was soos die res van die mensdom. Trouens, Israel is selfs méér aanspreeklik, juis omdat hulle die Torah gehad het en beter moes weet.

As ons verteenwoordiger het Jesus die regverdige gevolge van al die pyn, sonde en dood wat mense in die wêreld veroorsaak het, op Hom geneem. Deur sy opstanding het Hy dit oorwin. Jesus se nuwe lewe word nou aan ander beskikbaar gestel. Hy het geword wat ons is, sodat ons kan word wat Hy is. Dit, sê Paulus, is hoe God dié regverdig verklaar wat op Jesus vertrou.

“Regverdigmaking” is nog ’n diep Ou-Testamentiese begrip by Paulus, nou verwant aan God se geregtigheid. Dit beteken letterlik: “om regverdig verklaar te word.” Op grond van wat Jesus vir ons gedoen het, ontvang ons ’n nuwe status voor God. In plaas daarvan dat ons skuldig bevind word, verklaar God ons in ’n regte verhouding met Hom — vergewe en herstel. Dit bring ’n nuwe familie voort: elkeen wat op Jesus vertrou, kry ’n plek onder God se verbondsvolk. Dit bring ook ’n nuwe toekoms mee — ’n lewenspad van innerlike vernuwing deur God se genade. Al hierdie geskenke is vir dié wat “in Christus” is, deur geloof en trou aan Hom.

In hoofstuk 4 ondersoek Paulus die groot implikasies hiervan vir almal wat nou deel kan wees van God se verbondsfamilie. Hy draai terug na Abraham se verhaal in Genesis 15. Lank voordat die Torah aan Israel gegee is, is Abraham regverdig verklaar voor God. God het belowe dat Abraham die vader van ’n groot, veelvolkige familie sou wees wat God se seën sou ontvang. Abraham en Sara was egter oud en kinderloos. Tog het Abraham radikaal op God se belofte vertrou, en God het hom regverdig verklaar (Gen. 15:6). Paulus se punt is dat hierdie veelvolkige familie nou werklikheid word deur Jesus en sy volgelinge. Abraham se nageslag versprei oor die hele wêreld — Jode en nie-Jode wat glo in Hom wat God se beloftes vervul het: Jesus die Messias.

Voor ons na hoofstukke 5–16 beweeg, staan Paulus se kernboodskap in hoofstukke 1–4 duidelik: die hele mensdom is vasgevang in sonde en het redding nodig. Hierdie redding kom nie deur die nakoming van die Torah nie. God se regverdige karakter het Hom beweeg om die wêreld deur Jesus se dood en opstanding te red en ’n nuwe, veelvolkige familie te skep.

Nou wys Paulus hoe hierdie nuwe familie deel is van ’n veel groter verhaal wat hulle roep tot ’n totaal nuwe manier van leef.

Romeine 5–8: Die Evangelie Skep 'n Nuwe Mensdom

Nadat Paulus gewys het hoe Jesus 'n nuwe verbondsfamilie uit al die nasies vorm, sê hy dat hierdie mense die **nuwe mensdom** is — die vervulling van God se beloftes aan Israel — wat nou die Torah uitleef deur die krag van die Gees.

In Romeine 5 kyk Paulus terug na Adam, die eerste mens — wie se naam letterlik “mensdom” beteken. Adam en sy nageslag het gekies vir sonde en selfsug, wat gelei het tot oordeel, slawerny aan sonde en uiteindelik die dood. Teenoor Adam stel Paulus Jesus, die “nuwe Adam” — 'n mens wat in getroue gehoorsaamheid aan God geleef het deur selfopofferende liefde. Jesus gee sy lewe as 'n geskenk, sodat ander regverdig verklaar kan word. Hy staan nou aan die hoof van 'n nuwe mensdom wat deur dieselfde gawe verander word.

Dit lei direk na hoofstuk 6, waar Paulus die gelowiges herinner: om Jesus te volg beteken om jou ou, Adam-agtige menswees agter te laat en in te tree in 'n nuwe, Jesus-gevormde lewe. Die heilige, liggaamlike teken hiervan is die doop. In die water sterf die ou mens saam met Jesus; uit die water verrys 'n nuwe mens saam met Hom. Wie op Jesus vertrou, se lewe word met sy lewe verenig. Wat van Hom waar is, word ook van ons waar. Wanneer mense hul nuwe identiteit as Jesus-agtige mense omhels, word hulle vry om met 'n onverdeelde hart God en ander lief te hê.

In hoofstuk 7 vra Paulus: as God altyd 'n nuwe mensdom wou skep, hoekom het Hy dan die Torah aan Israel gegee? Paulus sê die gebooie was goed en het God se wil vir Israel se lewe gewys. Maar die verhaal van die Torah self wys dat Israel die gebooie oortree het. Hoe meer wette hulle ontvang het, hoe meer het hulle Adam se opstand herhaal. Die Torah kon nie die gebroke menslike hart genees nie. Ironies genoeg het dit Israel se skuld net duideliker gemaak. En dit was juis die punt: God wou onmiskenbaar wys hoe diep sonde die menslike hart oorgeneem het — en dat die Torah, hoe goed ook al, dit nie kon regmaak nie.

In hoofstuk 8 verklaar Paulus dat die oplossing uiteindelik gekom het — deur Jesus en die Heilige Gees. Waar die Torah die probleem uitgewys het, het Jesus dit gedra en oorwin deur sy dood en opstanding. Hy het sy Gees aan sy nuwe familie gegee om hulle harte te verander, sodat hulle die kern van die Torah kan uitleef: liefde vir God en vir die naaste. God se vernuwing van mense is die eerste stap in sy groot plan om die hele skepping te herstel, totdat sy liefde die laaste woord het.

Romeine

Romeine 9–11: Die Evangelie Vervul God se Belofte aan Israel

Paulus begin hoofstuk 9 met diepe hartseer oor sy volksgenote wat Jesus nie as Messias erken nie. Hy kyk terug na Israel se geskiedenis en herinner ons dat etniese afkoms nog nooit outomaties getrouheid beteken het nie. God het nog altyd deur 'n deel van Abraham se nageslag gewerk om sy belofte voort te dra. Dié beloftelyn loop nou deur mense wat Jesus volg. Paulus wys hoe God selfs mense se verwerping gebruik het om sy reddingsplan te laat vorder.

In hoofstuk 10 fokus Paulus op Israel in die hede. Baie verwerp Jesus omdat hulle hul verhouding met God bou op hul eie gehoorsaamheid aan die Torah, eerder as op wat God deur Jesus gedoen het.

In hoofstuk 11 vra Paulus oor Israel se toekoms. Het God sy volk afgeskryf? Beslis nie. Sommige Jode — Paulus ingesluit — het Jesus as Messias erken. Ander nie. Maar God gebruik selfs hierdie verwerping om die evangelie verder na die nasies te versprei. Paulus beskryf God se familie as 'n olyfboom: sommige takke is afgebreek, ander ingeënt. Tog bly God getrou, en Paulus vertrou dat God nie sy verbondsvolk sal laat vaar nie.

Romeine 12–16: Die Evangelie Verenig die Kerk

Hier beweeg Paulus na die praktiese gevolgtrekking. Omdat Jode en nie-Jode saam deel is van Abraham se familie, geroep tot 'n nuwe mensdom deur die Gees, is die enigste gepaste reaksie 'n verenigde geloofsgemeenskap.

In hoofstukke 12–13 wys Paulus dat hierdie eenheid gebou word op liefde, nederigheid en vergifnis. Elkeen gebruik sy gawes om ander te dien. Waar verskillende kulture bots, is vergifnis die harde, maar genesende werk van liefde. Só word die grootste gebod vervul: liefde vir God en vir mekaar.

Hoofstukke 14–15 fokus op konflikte oor kos en Sabbat. Paulus maak dit duidelik: hierdie dinge bepaal nie wie deel is van Jesus se familie nie. Waar mense verskil oor nie-essensiële sake, moet hulle mekaar respekteer. Liefde is die gom wat die familie bymekaar hou.

Paulus sluit af deur Febe te eer — 'n belangrike leier wat waarskynlik hierdie brief na Rome geneem en daar voorgelees het — en groet daarna baie geliefde gelowiges.

So vorm Romeine 'n diepgaande meesterstuk: 'n helder verkondiging van die evangelie wat die kerk in die eerste eeu gevorm het — en dit vandag nog doen.